

# MAIA 1: Topologie i przestrzenie metryczne

## 1 Podstawowa terminologia

### 1.1 Zbiory i rodziny

1. przestrzeń/zbiór –  $X$
2. podzbiór –  $A \subseteq X$
3. dopełnienie podzbioru –  $A^c = \{x \in X : x \notin A\}$
4. zbiór pusty –  $\emptyset = X^c$
5. zbiór potęgowy / wszystkich podzbiorów –  $\mathcal{P}(X)$  lub  $2^X$  ( $A^B$  to ogólnie wszystkie funkcje  $f : B \rightarrow A$ )
6. rodzina podzbiorów –  $\mathcal{F}(X) \subseteq \mathcal{P}$

### 1.2 Złożenia zbiorów

1. dla  $A_\alpha \subset X$  gdzie  $\alpha \in I$  (dowolny zbiór indeksów)

$$\bigcup_{\alpha \in I} A_\alpha = \{x \in X : \exists \alpha \in I (x \in A_\alpha)\}$$

$$\bigcap_{\alpha \in I} A_\alpha = \{x \in X : \forall \alpha \in I (x \in A_\alpha)\}$$

2. dla  $A_n \subset X$  gdzie  $n \in \mathbb{N}$

$$\limsup_{n \rightarrow \infty} A_n = \bigcap_{n=1}^{\infty} \left( \bigcup_{k \geq n} A_k \right)$$

$$\liminf_{n \rightarrow \infty} A_n = \bigcup_{n=1}^{\infty} \left( \bigcap_{k \geq n} A_k \right)$$

**fakt:**  $\liminf A_n \subseteq \limsup A_n$

**fakt:**  $(\liminf A_n)^c = (\limsup A_n)^c$

**fakt:**  $(\limsup A_n)^c = (\liminf A_n)^c$

**def:**  $\liminf A_n = \limsup A_n \Rightarrow \lim A_n = \liminf A_n = \limsup A_n$

3. iloczyn Kartezjański –  $A \times B = \{(x, y) : x \in A, y \in B\}$

## 2 Topologie i metryki

### 2.1 Funkcje ciągłe

1. funkcja mapująca pomiędzy dwoma przestrzeniami topologicznymi  $(X, \tau_1)$  i  $(Y, \tau_2)$
2. funkcja odwrotna  $f^{-1}[A] = \{x \in X : f(x) \in A\}$
3. funkcja  $f$  jest ciągła iff  $\forall A \in \tau_2 f^{-1}[A] \in \tau_1$

### 2.2 Przestrzeń metryczna

funkcja  $d$  jest metryką na  $X$  jeśli  $d : X \times X \rightarrow [0, \infty)$  i spełnia warunki

1. odległość punktu do siebie jest zerem,  $\forall x, y \in X \ d(x, y) = 0 \Leftrightarrow x = y$
2. jest symetryczna,  $\forall x, y \in X \ d(x, y) = d(y, x)$
3. nierówność trójkąta,  $\forall x, y, z \in X \ d(x, y) \leq d(x, z) + d(z, y)$

### 2.3 Kula

dla  $x_0 \in X$  i  $R > 0$  kulą jest zbiór

$$B(x_0, R) = \{x \in X : d(x_0, x) < R\}$$

### 2.4 Zbiory otwarte i zamknięte

1.  $A \subset X$  jest otwarty w  $X$  jeśli mieści się w kulim czyli

$$\forall x \in A \exists R > 0 B(x, R) \subset A$$

2. przykład dla  $X = \mathbb{R}^2$  może być

$$d_0((x_1, y_1), (x_2, y_2)) = \begin{cases} 0 & \text{if } (x_1, y_1) = (x_2, y_2) \\ 1 & \text{otherwise} \end{cases}$$

i potem  $d_1$  (Manhattan distance) i  $d_2$  (Euclidean)

3. dopełnieniem zbioru otwartego nazywamy zbiorem zamkniętym

**fakt:** dopełnienie kuli to sfera (powierzchnia)

### 2.5 Przestrzeń topologiczna

Rodzina podzbiorów  $\tau$  jest topologią na zbiorze  $X$  gdy dla wszystkich otwartych zbiorów  $A \in \tau$ ,

1. dowolna unia jest zawarta:  $A_\alpha \in \tau, \alpha \in I \Rightarrow \bigcup_{\alpha \in I} A_\alpha \in \tau$
2. dowolny przekrój jest zawarta:  $A_\alpha \in \tau, \alpha \in I \Rightarrow \bigcap_{k=1}^n A_k \in \tau$
3.  $\emptyset, X \in \tau$

### 3 Przestrzenie liniowe i unormowane

1. ciało  $\mathbb{K}$  jest zbiorem na którym suma, różnica, iloczyn i anty-iloczyn są zdefiniowane
2. przestrzeń liniowa dodatkowo spełnia  $\forall_{x,y \in X} \forall_{\alpha, \beta \in \mathbb{K}} \alpha x + \beta y \in X$
3. przestrzeń unormowana dodatkowo definiuje normę  $(X, \|\cdot\|) \rightarrow \|\cdot\| : X \rightarrow [0, \infty)$  gdzie
  - (a) norma jest zerowa tylko dla zera,  $\|x\| = 0 \Leftrightarrow x = 0$
  - (b) absolute homogeneity,  $\forall_{x \in X} \forall_{\alpha \in \mathbb{K}} \|\alpha x\| = |\alpha| \cdot \|x\|$
  - (c) nierówność trójkąta,  $\forall_{x,y \in X} \|x + y\| \leq \|x\| + \|y\|$

**fakt:** odległość zdefiniowana jako  $d(x, y) = \|x - y\|$  jest metryką na  $X$  (norm induced metric)
4. dla  $X = \mathbb{R}^n$  i  $\mathbf{x} = (x_1, \dots, x_n)$  mamy standardowe normy bezwzględne i Euklidesowe i ich uogólnienie,

$$\|\mathbf{x}\|_1 = \sum_{i=1}^n |x_i|$$

$$\|\mathbf{x}\|_2 = \sqrt{\sum_{i=1}^n x_i^2}$$

$$L_p = \|\mathbf{x}\|_p = \left( \sum_{i=1}^n x_i^p \right)^{1/p} \quad (p \geq 1)$$

5. w granicy  $L_p$  staje się normę maksymalną

$$L_\infty = \lim_{p \rightarrow \infty} L_p = \max\{|x_1|, |x_2|, \dots, |x_n|\}$$

6. dla nieskończonych wektorów (sekwencji) podobnie używając zbioru indeksującego  $I$  można zdefiniować normę zbieżną i jej normę maksymalną (to się nazywa przestrzenią Banacha),

$$\ell_p(I) = \{x = (x_n)_{n \in I} \in \mathbb{K} : \sum_{n \in I} |x_n|^p < \infty\}$$

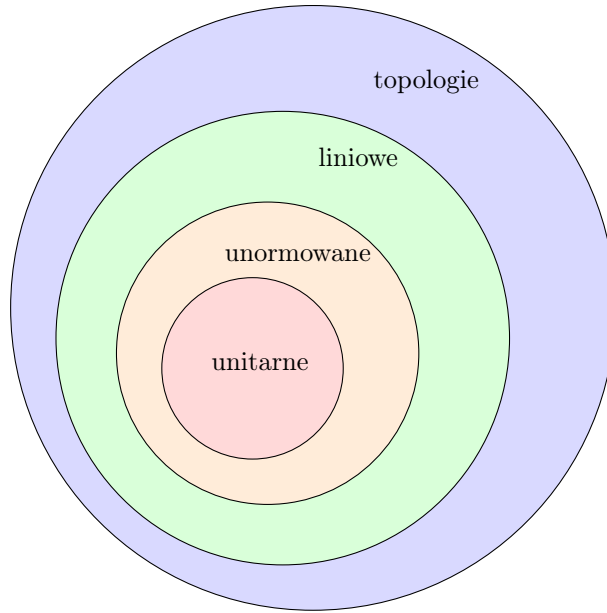
$$\ell_\infty = \lim_{p \rightarrow \infty} \ell_p = \sup_{n \in \mathbb{N}} |x_n|$$

#### 3.1 Przestrzenie unitarne (inner product space)

1. przestrzeń liniowa  $(X, \langle \cdot, \cdot \rangle)$  na liczbach rzeczywistych lub zespolonych
2. iloczyn wewnętrzny  $\langle \cdot, \cdot \rangle : X \times X \rightarrow \mathbb{K}$  spełnia warunki:
  - (a) symetria sprzężona,  $\forall_{x,y \in X} \langle x, y \rangle = \overline{\langle y, x \rangle}$
  - (b) liniowość,  $\forall_{y_1, y_2, \alpha, \beta, z} \langle \alpha x + \beta y_1, z \rangle = \alpha \langle x, z \rangle + \beta \langle y_1, z \rangle$
  - (c) niezerowość,  $\forall_{x \in X, x \neq 0} \langle x, x \rangle > 0$  (lub  $\Rightarrow \langle x, x \rangle = 0 \Leftrightarrow x = 0$ )

**fakt:**  $\|x\| = \sqrt{\langle x, x \rangle}$  is a norm

**przykład:**  $X = \mathbb{R}^n, \langle x, y \rangle = \sum x_i \cdot y_i$



### 3.2 Dalsze przestrzenie

1. ciąg Cauchy'ego na przestrzeni metrycznej,  $\forall \varepsilon > 0 \exists N \forall m, n > N d(x_n, x_m) < \varepsilon$
2. przestrzeń zupełna (complete, Cauchy), każdy ciąg Cauchy'ego ma zawartą granicę
3. przestrzeń Banacha, zupełna unormowana przestrzeń wektorowa
4. przestrzeń Hilberta, Banacha plus iloczyn wewnętrzny

### 3.3 Własności metryki przestrzeni

1. nierówność Cauchy'ego-Schwarza,

$$\forall_{x,y \in X} |\langle x, y \rangle| \leq \|x\| \cdot \|y\|$$

or

$$\forall_{x,y \in X} \frac{\langle x, y \rangle}{\|x\| \cdot \|y\|} \in [-1, 1]$$

2. twierdzenie Pitagorasa,  $x \perp y \iff \|x + y\|^2 = \|x\|^2 + \|y\|^2$ , i uogólnienie

$$\left\| \sum x_k \right\|^2 = \sum \|x_k\|^2$$

3. kąt pomiędzy wektorami,  $\angle(x, y) = \arccos \left( \frac{\langle x, y \rangle}{\|x\| \cdot \|y\|} \right)$